

Lausunto valtuustoaloitteeseen

Asumiskustannuksiin vaikuttavat tekijät ja toimenpiteet asumiskustannusten hillitsemiseksi Äänekoskella

Kaupunginhallitus on pyytänyt kaupunkirakennepäällikön, teknisen johtajan, talousjohtajan sekä Ääneseudun Asunnot Oy:n yhteisen lausunnon valtuustoaloitteeseen, jossa esitetään selvitys asumiskustannuksiin vaikuttavista tekijöistä sekä toimenpiteistä asumiskustannusten hillitsemiseksi Äänekoskella.

Lausunnossa tarkastellaan asumiskustannuksia kokonaisuutena, ei yksittäisen toimijan näkökulmasta. Selvitys kattaa vuokra- ja omistusasumisen, energia- ja vesikustannukset, kaupungin oman vuokra-asuntotuotannon (mukaan lukien ARA-kohteet), yksityiset vuokranantajat, vesiosuuskunnat, sähkö- ja lämpömarkkinat, vakituisen asunnon kiinteistöverotuksen sekä kaavoituksen, tonttipolitiikan ja palvelurakenteen vaikutukset asumiskustannuksiin.

Asumiskustannusten tarkastelua on täydennetty hyödyntämällä valtakunnallisia vertailuaineistoja, erityisesti Suomen Omakotiliitto ry:n vuosittain laatimaa Omakotiliiton asumiskustannusselvitystä. Selvityksessä tarkastellaan noin sadan kunnan osalta omakotitaloasumiseen liittyviä kunta- ja aluekohtaisia maksuja, kuten kiinteistöveroä sekä sähkö-, vesi- ja jätemaksuja. Vuoden 2025 selvitys on julkaistu keväällä 2025 ja siinä tarkastellaan asumiskustannusten tasoa kyseisen vuoden hinnoin.

Omakotiliiton julkaisemissa yhteenvedoissa ja tiedotteissa esitetään pääasiassa valtakunnallisia keskiarvoja sekä erikseen ne kunnat, joissa asumiskustannukset ovat vertailun mukaan korkeimmat tai matalimmat. Äänekosken kaupunki ei sijoitu vuoden 2025 selvityksessä näihin ääripäihin, vaan sijoittuu valtakunnallisessa vertailussa kokonaisuutena tarkastellen keskimääräiselle tasolle. Omakotiliitto ei julkaise koko kuntakohtaista vertailua avoimena ranking-listauksena, vaan yksityiskohtaiset kuntakohtaiset tiedot sisältyvät selvityksen taulukkoaineistoon, jota luovutetaan erikseen muun muassa kunnille ja viranomaisille.

Asumiskustannuksiin vaikuttavat keskeiset tekijät Äänekoskella

Asumiskustannuksiin vaikuttavat Äänekoskella erityisesti:

- vuokrataso (ARA- ja vapaarahoitteinen),
- taloyhtiöiden hoito- ja rahoitusvastikkeet sekä yhtiölainat,
- energia- ja lämmityskustannukset,
- vesihuollon kustannukset (kaupungin verkko ja vesiosuuskunnat),
- kiinteistöveroä ja kunnalliset maksut,
- kaavoitus, tonttipolitiikka ja asuntotarjonnan määrä.

Nämä tekijät yhdessä muodostavat kokonaiskuvan kaupungin asumisen kustannustasosta.

Ääneseudun Asunnot Oy ja vuokra-asumisen merkitys

Ääneseudun Asunnot Oy on keskeinen toimija Äänekosken asumiskustannusten hallinnassa ja kaupungin elinvoiman ylläpitämisessä. Yhtiöllä on yli 1 000 vuokra-asuntoa ja noin 1 400 asukasta, ja sen asuntokanta kattaa merkittävän osan kaupungin kohtuuhintaisesta vuokra-asumisesta erityisesti Äänekosken ja Suolahden alueilla.

Yhtiön ARA-rahoitteinen asuntokanta toimii rakenteellisena vakauttajana koko vuokramarkkinalle ja hillitsee vuokrien nousua myös vapaarahoitteisessa tuotannossa. Vuokrataso perustuu omakustannusperiaatteeseen, jossa vuokrat muodostuvat suoraan kiinteistöjen todellisista käyttö-, ylläpito- ja rahoituskustannuksista.

Yhtiö toteuttaa jo laajasti käytännön toimia asumiskustannusten hillitsemiseksi, kuten energiatehokkuustoimia, lämmityksen ja vedenkulutuksen optimointia, sähkötehokkuuden parantamista sekä kiinteistöhuollon ja kunnossapidon järjestämistä pääosin omalla työvoimalla.

Pitkällä aikavälillä merkittävin yksittäinen taloudellinen haaste liittyy käyttöasteeseen ja asuntojen määrään ja kokoon. Tyhjillään olevat rakennukset ja asunnot aiheuttavat kustannuksia, jotka heijastuvat koko kustannusrakenteeseen. Asuntokannan sopeuttaminen kysyntää vastaavaksi, käyttöasteen parantaminen sekä hallittu purkaminen ovat keskeisiä keinoja turvata vuokrien kohtuullisuus ilman äkillisiä korotuksia.

Energia, vesihuolto, kaavoitus ja jätehuolto

Äänekosken Energia Oy:n kaukolämpö on valtakunnallisesti edullista, mikä pienentää hoitovastikkeita ja alentaa kokonaisasumiskustannuksia kaikissa asumismuodoissa. Vesihuollon kustannukset kaupungin verkossa ovat valtakunnallisesti keskitason tuntumassa, mutta haja-asutusalueilla toimivien vesiosuuskuntien investointitarpeet voivat nostaa kustannuksia.

Jätehuolto on järjestetty seudullisesti Sammakkokangas Oy:n kautta. Seudullinen malli on mahdollistanut toiminnan jatkuvuuden ja investointien jakautumisen laajemmalle alueelle, mutta harva asutus ja pitkät kuljetusmatkat vaikuttavat kustannusrakenteeseen verrattuna tiiviimpään kaupunkirakenteeseen, kuten Jyväskylän seudulla toimivan Mustankorkea Oy:n alueella.

Kaavoitus, tonttitarjonta ja asuntotuotannon määrä vaikuttavat olennaisesti asumiskustannusten kehitykseen. Äänekosken asuntotonttien hinnoittelu on laadullisessa vertailussa maltillisempaa kuin Jyväskylässä ja Laukaassa ja sijoittuu Saarijärven kanssa samaan hintaluokkaan. Riittävä tonttitarjonta ja kunnallisesti ohjattu hinnoittelu tukevat kohtuuhintaista rakentamista.

Äänekosken asumiskustannukset suhteessa Keski-Suomen kuntiin

Äänekoski ei kuulu maakunnan alhaisimman eikä korkeimman kiinteistöverotuksen kuntiin. Keski-Suomen kuntien vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentteja tarkasteltaessa Äänekosken veroprosentti (0,60 %) sijoittuu maakunnan keskitasolle.

Suomen Omakotiliiton vuoden 2025 asumiskustannusselvityksen perusteella Äänekoski ei sijoitu valtakunnallisessa vertailussa kalleimpien eikä edullisimpien kuntien joukkoon, vaan asettuu

kokonaisuutena tarkastellen keskimääräiselle tasolle. Selvitykset osoittavat, että asumiskustannuksista suurin osa muodostuu energia-, vesi- ja jätemaksuista, kun taas kiinteistöveron osuus kokonaiskustannuksista on suhteellisen pieni.

Yhteenveto ja johtopäätökset

Tarkastelun perusteella Äänekosken asumiskustannusten kokonaisuus on Keski-Suomen mittakaavassa kohtuullinen ja kilpailukykyinen. Kaupungin vahvuuksia ovat:

- maltillinen vuokrataso verrattuna maakunnan keskukseen,
- edullinen kaukolämpö,
- keskitason vesihuoltokustannukset,
- keskitason kiinteistöverotus sekä
- merkittävä ARA-vuokra-asuntokanta.

Asumiskustannusten hallinta Äänekoskella perustuu rakenteelliseen kokonaisuuteen, jossa kaupungin oma vuokra-asuntotuotanto, energian ja vesihuollon kustannusten hallinta, maltillinen verotus, toimiva palveluverkko sekä Ääneseudun Asunnot Oy:n suunnitelmallinen ja kustannustietoinen toiminta tukevat toisiaan. Näiden tekijöiden hallittu yhteensovittaminen varmistaa, että Äänekoski säilyy jatkossakin kohtuuhintaisena, elinvoimaisena ja kilpailukykyisenä asuinpaikkana eri elämäntilanteissa oleville asukkaille.

Lähteet

1. **Suomen Omakotiliitto ry (2025)**
Omakotiliiton asumiskustannusselvitys 2025 – kunta- ja aluekohtaiset maksut.
Suomen Omakotiliitto ry, Helsinki.
2. **Suomen Omakotiliitto ry (2025)**
Omakotiliitto vaatii asumiskustannusten alentamista – asumiskustannusten kehitys 2024–2025.
Omakotiliiton tiedote 11.4.2025.
3. **Verohallinto (2026)**
Kuntien kiinteistöveroprosentit vuodelle 2026.
Verohallinnon julkaisut ja kuntien Verohallinnolle ilmoittamat tiedot.

Liitteet

- Liite 1. Vesihuollon maksujen vertailu – Äänekoski suhteessa Keski-Suomen kuntiin
Liite 2. Kaukolämmön hintavertailu_Heinäkuu2025
Liite 3. Jätehuoltokustannusten vertailu
Liite 4. Kiinteistöveroselvitys – asuinrakennusten verotuksessa
Liite 5. Vuokratasojen vertailu Keski-Suomen kunnissa – Äänekosken näkökulma
Liite 6. Tonttien hintavertailu naapurikunnissa
Liite 7. Ohje asukkaille – miten voit itse vaikuttaa asumiskustannuksiin

Lausunnon antajat:

Kaupunkirakennepäällikkö Riitta Ilmasti, Äänekosken kaupunki

Talousjohtaja Tapani Hämäläinen, Äänekosken kaupunki

Tekninen johtaja Tommi Rautjärvi, Äänekosken kaupunki

Toimitusjohtajan sijainen Satu Pasanen, Ääneseudun Asunnot Oy

LIITE 1

Vesihuollon maksujen vertailu – Äänekoski suhteessa Keski-Suomen kuntiin

(julkisiin tietoihin perustuva selvitys, huomioiden myös vesiosuuskunnat)

Selvityksen tarkoitus ja rajaus

Tämän liitteen tarkoituksena on kuvata **Äänekosken alueen vesihuollon maksujen kokonaisuutta** sekä **Äänekosken kunnallisen vesihuollon maksujen sijoittumista Keski-Suomen kuntien joukossa** hyödyntäen julkisesti saatavilla olevia vesihuoltolaitosten hinnastoja.

Selvityksessä tarkastellaan:

- veden ja jäteveden **käyttömaksuja (€/m³)**,
- **perusmaksujen** yleistä rakennetta,
- **vesiosuuskuntien** roolia osana paikallista vesihuoltokokonaisuutta,
- sekä investointien vaikutusta vesimaksujen muodostumiseen yleisellä tasolla

Vesihuollon järjestämistavat Äänekoskella

Äänekosken alueella vesihuoltopalvelut tuotetaan kahdella rinnakkaisella tavalla:

1. **Kunnallinen vesihuolto**, josta vastaa Äänekosken Energia Oy.
2. **Vesiosuuskunnat**, jotka toimivat pääosin haja-asutusalueilla ja hinnoittelevat vetensä ja jätevetensä itsenäisesti vesihuoltolain mukaisesti.

Vesiosuuskunnat eivät kuulu vesihuoltolaitoksen hinnoittelun piiriin, eikä Äänekosken Energia Oy pääätä niiden maksujen tasosta. Asukkaiden vesihuollon kustannukset voivat siten vaihdella merkittävästi alueittain sen mukaan, kuuluvatko he kunnallisen vesihuollon vai vesiosuuskunnan piiriin.

Kunnallisen vesihuollon vertailu (käyttömaksut 2025)

Kunta	Vesi €/m ³ (alv 25,5 %)	Jätevesi €/m ³ (alv 25,5 %)	Yhteensä €/m ³	Sijoittuminen
Äänekoski	3,30	3,92	7,22	Korkea
Jyväskylä	2,23	2,51	4,74	Selvästi alempi
Viitasaari	2,52	2,75	5,27	Alempi
Laukaa	2,23	3,72	5,95	Keskitaso
Muurame	2,00	2,88	4,88	Selvästi alempi
Keuruu	2,01	3,33	5,34	Keskitaso
Multia	2,53	3,52	6,05	Lähellä Äänekoskea

(Taulukko koskee kunnallisia vesihuoltolaitoksia; vesiosuuskunnat eivät sisälly suoraan euromääräiseen vertailuun.)

Vesiosuuskuntien huomioiminen

Vesiosuuskunnat:

- hinnoittelevat palvelunsa itsenäisesti omien kustannustensa perusteella,
- voivat poiketa merkittävästi kunnallisen vesihuollon hintatasosta,
- eivät ole suoraan vertailukelpoisia kunnallisten vesihuoltolaitosten kanssa.

Tässä selvityksessä vesiosuuskunnat huomioidaan osana kokonaisuutta tunnistamalla niiden merkitys paikallisessa vesihuollossa, mutta niitä ei aseteta suoraan hinnalliseen vertailuun kunnallisten laitosten kanssa.

Vesihuollon investoinnit ja kustannusten jakautuminen

Vesihuollon investoinnit kohdistuvat tyypillisesti verkostojen saneeraukseen, vedenottamoihin, jätevedenpuhdistukseen sekä toimitusvarmuuden ja ympäristövaatimusten edellyttämiin ratkaisuihin.

Investointien vaikutus vesimaksuihin

Vesihuollon investoinnit vaikuttavat vesimaksujen tasoon ja rakenteeseen, koska vesihuoltolain mukaisesti investointikustannukset katetaan pääosin vesihuollon maksuilla. Investoinnit jakotetaan poistoina useille vuosille, ja niiden rahoituksesta sekä mahdollisista käyttö- ja kunnossapitokustannusten muutoksista aiheutuvat kustannukset sisältyvät perus- ja käyttömaksuihin. Kuntien ja vesihuoltolaitosten erilaiset investointisyklit heijastuvat siten vesimaksujen tasoeroihin.

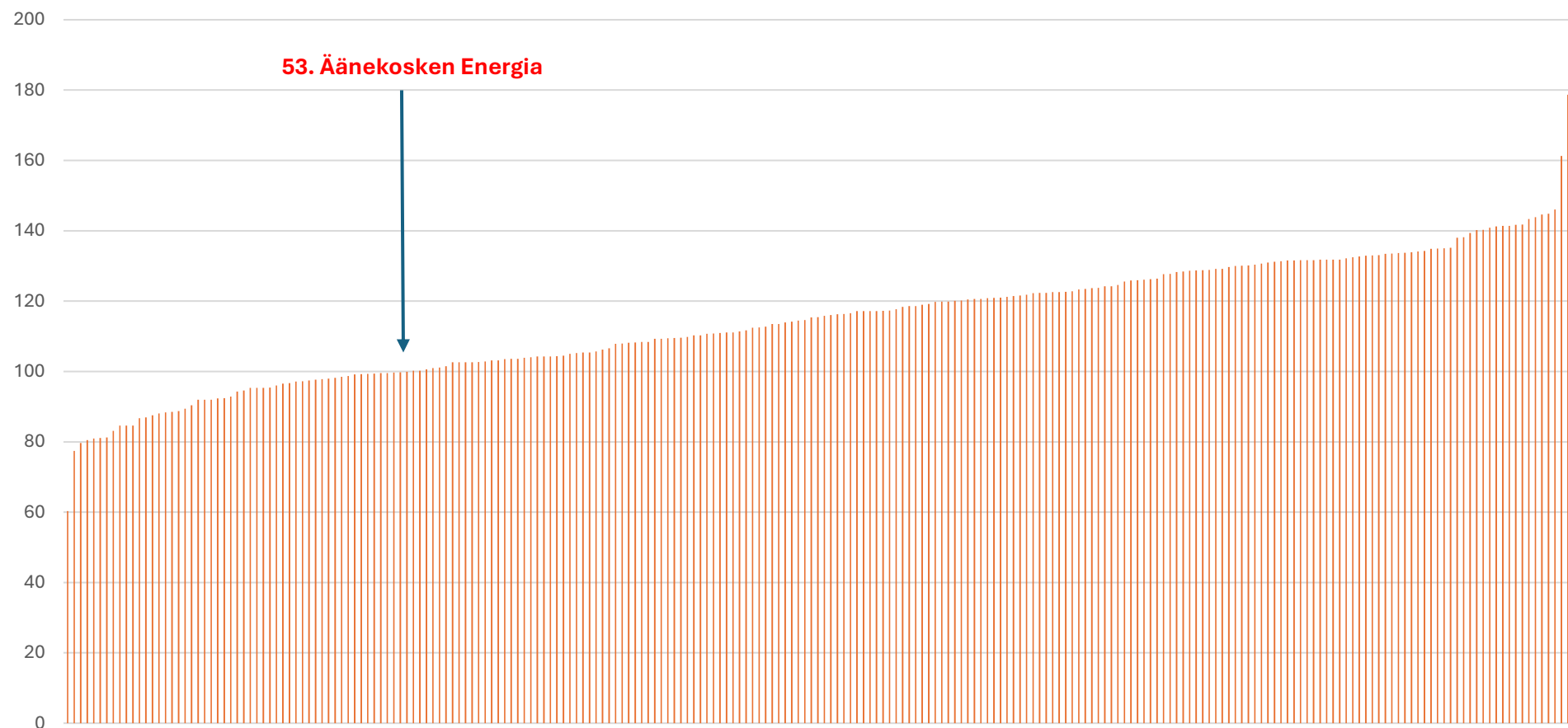
Yhteenveto

- Äänekosken **kunnallisen vesihuollon käyttömaksut sijoittuvat Keski-Suomen vertailussa korkealle**, erityisesti jäteveden osalta.
- **Perusmaksujen taso on maakunnallisesti keskimääräinen**, eikä yksin selitä kokonaiskustannuseroja.
- **Vesiosuuskunnat hinnoittelevat vetensä itsenäisesti**, minkä vuoksi asukkaiden vesihuollon kustannukset vaihtelevat alueittain eikä kaikkia hintoja voida suoraan verrata kunnalliseen vesihuoltoon.
- Vesimaksujen tasoeroihin vaikuttavat muun muassa **investointien ajoitus, laajuus ja rahoitusrakenne**, sillä investointikustannukset katetaan vesihuoltolain mukaisesti vesihuollon maksuilla.
- Selvitys toimii **tausta-aineistona** eikä ota kantaa yksittäisten investointien tarpeellisuuteen tai tulevaan maksukehitykseen.

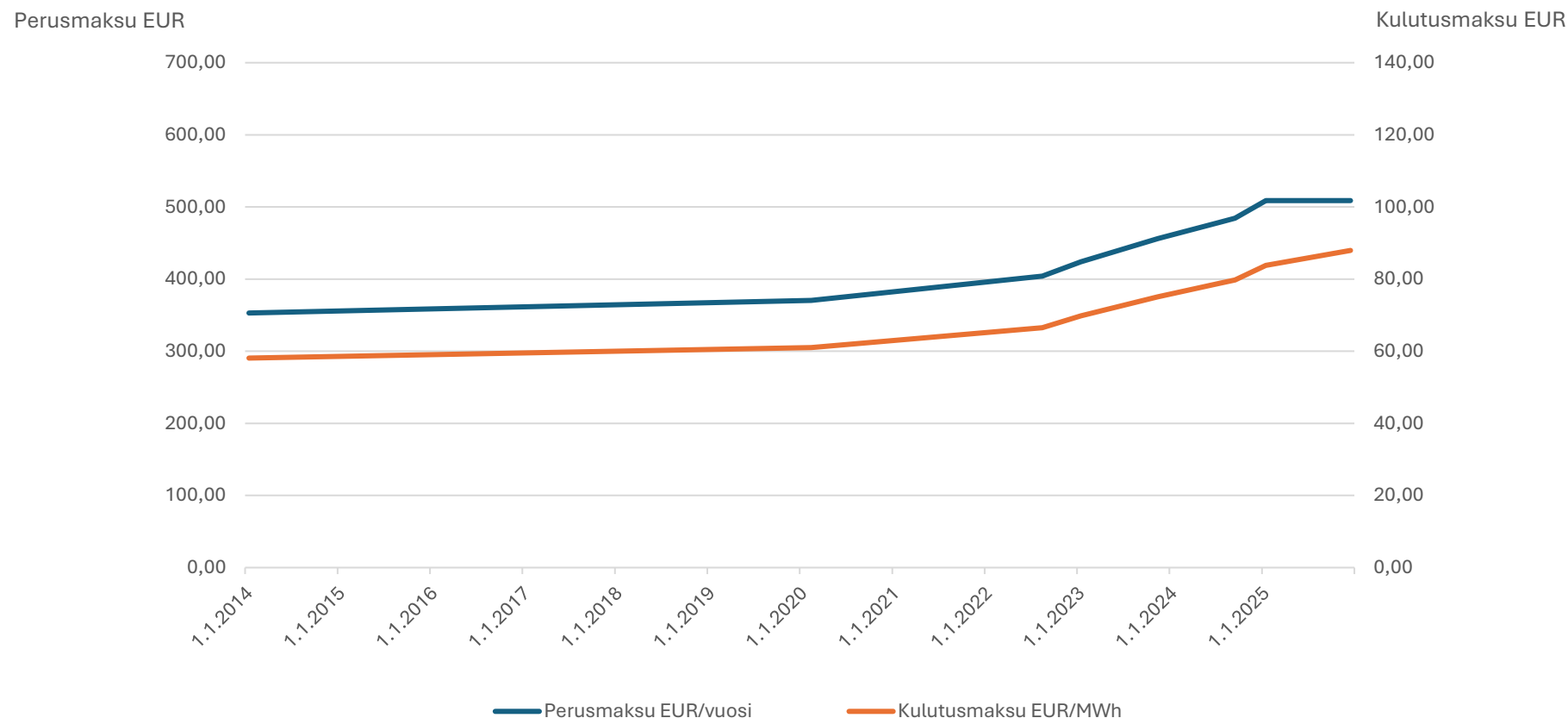
Lämmön hintavertailu 1.7.2025

Kaukolämmön hinta €/MWh (1.7.2025)

Kerrostalo 15 as

Lämmön hintakehitys 2014-2025 (sis. Alv)

Liite 3: Jätehuollon kustannusvertailu 2026

Vertailu: Sammakkokangas vs Mustankorkea. Hinnat sis. alv.

Taulukko 1. Vertailuhinnat astia- ja jätelajikohtaisesti (€/tyhjennys)

Jätelaji / astia	Sammakkokangas	Mustankorkea	Ero (SK-MK)
Perusmaksu 1-4 asuntoa	41.49 € / v	40.16 € / v	1.30 €
Perusmaksu väh. 5 asuntoa	26.46 € / v	21.34 € / v	5.10 €
Perusmaksu vapaa-ajan asunnot	26.46 € / v	20.08 € / v	6.40 €
Sekajäte 140 l	6.75 €	5.99 €	0.76 €
Sekajäte 240 l	8.62 €	7.24 €	1.38 €
Sekajäte 660 l	15.40 €	10.78 €	4.62 €
Biojäte 140 l	6.60 €	5.90 €	0.70 €
Biojäte 240 l	8.85 €	7.20 €	1.65 €
Lasipakkaukset	8.77 €	5.10 €	3.67 €
Metalli	8.77 €	5.10 €	3.67 €
Kartonki / pahvi	8.77 €	5.10 €	3.67 €
Muovipakkaukset (660 l)	8.77 €	9.02 €	-0.25 €

Taulukko 2. Vuosikustannukset asukkaan näkökulmasta (€/vuosi)

Oletukset: Omakoti (seka 240 l / 4 vko, bio 140 l / 2 vko). Rivitalo 8 huoneistoa (seka 660 l / vko, bio 240 l / vko, pakkausjätteet / 4 vko). Kerrostalo 30 huoneistoa (seka 660 l / vko, bio 240 l / 2×vko, pakkausjätteet / 2 vko). Laskelmat perustuvat ns. normaaleihin tyhjennysväleihin.

Asumismuoto	Tarkastelutaso	Sammakkokangas	Mustankorkea	Ero (SM-MK)
Omakotitalo	€/vuosi/talous	325.15 €	287.68 €	37.47 €
Rivitalo	€/vuosi/huoneisto	241.09 €	177.73 €	63.36 €
Kerrostalo	€/vuosi/huoneisto	114.24 €	86.06 €	28.18 €

Liite 4

Kiinteistöveroselvitys asuinrakennusten verotuksesta

Tarkoitus

Tämän liitteen tarkoituksena on kuvata tiiviisti Äänekosken kiinteistöverotuksen taso ja sen sijoittuminen Keski-Suomen kuntien joukossa asumiskustannusten näkökulmasta. Tarkastelu keskittyy vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosenttiin, joka vaikuttaa suoraan omistusasumisen kustannuksiin.

Kiinteistöverotuksen perusteet

Kiinteistöveron määrä muodostuu kunnan päättämästä kiinteistöveroprosentista sekä Verohallinnon määrittämästä kiinteistön verotusarvosta (rakennus ja maapohja). Kunnat päättävät veroprosentit laissa säädettyjen ala- ja ylärajojen puitteissa, ja prosenttitaso vaikuttaa suoraan asukkaiden verorasitukseen.

Keski-Suomen kuntien kiinteistöveroprosenttien vertailu 2026

(vakituinen asuinrakennus)

Kiinteistöveroprosentit Keski-Suomessa (pienemmästä suurempaan)

Kunta	Kiinteistöveroprosentti (%)	Sijoittuminen Keski-Suomessa
Karstula	0,48	Alhainen
Saarijärvi	0,49	Alhainen
Jämsä	0,50	Alhainen
Viitasaari	0,50	Alhainen
Kannonkoski	0,50	Alhainen
Toivakka	0,50	Alhainen
Muurame	0,50	Alhainen
Keuruu	0,51	Keskitaso
Jyväskylä	0,55	Keskitaso
Äänekoski	0,60	Keskitaso
Hankasalmi	0,60	Keskitaso
Kivijärvi	0,60	Keskitaso
Laukaa	0,70	Korkea
Kyyjärvi	0,75	Korkea

Huom. Veron euromäärä riippuu lisäksi kiinteistön verotusarvosta.

Äänekosken vakituisten asuinrakennusten kiinteistövero on Keski-Suomen mittakaavassa maltillista. Äänekoski on joukon yläpuoliskossa ja lähellä keskijoukkoa, mutta ei korkeimpien joukossa.

Liite 5

Vuokratasojen vertailu Keski-Suomen kunnissa – Äänekosken näkökulma

Tarkoitus ja rajaus

Tässä liitteessä tarkastellaan vuokratasoja Keski-Suomen kunnissa **Äänekosken kaupungin näkökulmasta**. Vertailu perustuu valtakunnallisiin, virallisiin tilastolähteisiin ja kuvaa kuntien välistä suhteellista vuokratasoa. Tarkastelu koskee koko vuokra-asuntokantaa, ja vuokratasot vaihtelevat asuntotyypin, koon ja sijainnin mukaan.

Äänekosken asema Keski-Suomen vuokramarkkinassa

Äänekoski sijoittuu Keski-Suomessa **keskitasoiseen vuokratasoluokkaan**. Vuokrataso on selvästi alempi kuin maakuntakeskuksessa Jyväskylässä, mutta korkeampi kuin useissa pienemmissä, väestöltään vähenevissä kunnissa. Äänekosken vuokratasoon vaikuttavat erityisesti teollinen työpaikkarakente, kaupungin rooli seutukeskuksena sekä vuokra-asuntokannan rakenne.

Vertalu keskeisiin kuntaryhmiin

- **Jyväskylä (korkein vuokrataso)**
Jyväskylässä vuokrataso on selvästi Keski-Suomen korkein. Ero Äänekoskeen on merkittävä ja selittyy mm. opiskelijakaupungin asemalla, korkealla kysynnällä ja laajalla vapaarahoitteisella vuokra-asuntokannalla.
→ Äänekosken vuokrataso on Jyväskylää selvästi maltillisempi.
- **Seutukaupungit ja kehyskunnat (keskitaso)**
Äänekosken kanssa samaan vuokratasoluokkaan sijoittuvat mm. Jämsä, Keuruu, Laukaa ja Muurame. Näissä kunnissa vuokrataso on maakunnan keskitasoa ja heijastaa työpaikkaomavaraisuutta sekä toimivia liikenneyhteyksiä.
→ Äänekoski sijoittuu tähän keskiryhmään.
- **Pienet ja harvaan asutut kunnat (alempi vuokrataso)**
Saarijärvi, Viitasaari, Petäjävesi, Hankasalmi, Toivakka, Uurainen sekä kaikkein pienimmät kunnat (esim. Kivijärvi, Kannonkoski, Kyyjärvi) muodostavat alemman vuokratasoluokan.
→ Äänekosken vuokrataso on näitä kuntia korkeampi.

Johtopäätös Äänekosken näkökulmasta

Äänekosken vuokrataso on Keski-Suomen mittakaavassa **kohtuullinen ja kilpailukykyinen**. Kaupunki ei kuulu maakunnan kalleimpiin vuokra-alueisiin, mutta vuokrataso on selvästi korkeampi kuin pienissä maaseutukunnissa. Tämä tukee käsitystä Äänekoskesta seutukeskuksena, jossa asuminen on Jyväskylää edullisempaa, mutta palvelutasoltaan ja työpaikkarakenteeltaan vahvempaa kuin useissa pienemmissä kunnissa.

Lähteet

- Tilastokeskus: **Asuntojen vuokrat (SVT)**
<https://stat.fi/fi/tilasto/asvu>

- Tilastokeskus / StatFin: **Vuokraindeksi ja keskineliövuokrat (€/m²)**
https://pxdata.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_asvu/
-
- Kela: **Asuntojen hintatiedot – Vuokrat (kuntakohtaiset keskivuokrat)**
<https://asuntojen.hintatiedot.fi/haku/vuokratiedot>
-
- Kela: **Yleinen asumistuki ja kuntakohtaiset enimmäisasumismenot**
<https://www.kela.fi/yleinen-asumistuki>

Tonttien hinnat, vertailu kuntiin

Pientalotontit €/m2

	Äänekoski	Laukaa	vuokra 5 %	Uurainen	Saarijärvi
Keskusta	20	28		3,4	
	15	23		2,6	
	9	21			
Reunalla	8	22	Vihtavuori	5 Multiantie	7,4 Lumpero
	6	18	Vihtavuori	3	
	4	31	Leppävesi	1,8 Jokihaara	
Suolahti	5 ja 3	29	Leppävesi	1,5 Hirvaskylä	
Lehtorinne	n. 6 ja 9	8	Lievestuore		
Kota II rantat	49000/ 29,7			22000/ 10 rantatontti	26 500/ 18,5 rantatontti
Muhlu ranta	40000/ 8				
Muhlu kuiva	18000/ 6				
Konginkangas	1				
Sumiainen	1				

Rivitalotontit €/k-m2

	Äänekoski	Laukaa	vain myynti
Keskusta	80	90	
		58	
		50	
Reunalla	50	55	Vihtavuori
		45	Vihtavuori
		80	Leppävesi
		75	Leppävesi
		20	Lievestuore

Liite 7: Ohje asukkaille: Miten voit itse vaikuttaa asumiskustannuksiin

Tämä ohje on tarkoitettu asukkaille tueksi ja tiedoksi. Se täydentää lausuntoa asumiskustannuksista ja kokoaa käytännön keinoja, joilla jokainen voi omalla toiminnallaan vaikuttaa asumisen kokonaiskustannuksiin.

1. Energiankäyttö arjessa

Energia- ja lämmityskustannukset ovat merkittävä osa asumisen kuluja kaikissa asumismuodoissa. Asukas voi vaikuttaa kustannuksiin muun muassa:

- pitämällä huoneiston lämpötilan kohtuullisena ja välttämällä yllilämmitystä
- huolehtimalla, ettei ikkunoita tai ovia pidetä turhaan auki lämmityskaudella
- käyttämällä kodinkoneita täysin ja energiatehokkaita ohjelmia hyödyntäen
- sammuttamalla valot ja laitteet, kun niitä ei käytetä

Säästynyt energia alentaa suoraan sähkölaskua ja vaikuttaa pitkällä aikavälillä myös vastikkeisiin ja vuokriin.

2. Vedenkulutus

Vesi- ja jätevesimaksut perustuvat pitkälti todelliseen kulutukseen.

Asukas voi hillitä kustannuksia:

- lyhentämällä suihkuaikoja
- ilmoittamalla vuotavista hanoista ja wc-istuimista viipymättä
- välttämällä turhaa veden juoksuttamista

Pienetkin muutokset arjessa näkyvät ajan myötä kustannuksissa.

3. Taloyhtiöissä asuminen – osakkaan rooli

Asunto-osakeyhtiöissä asukkailla ja osakkailla on merkittävä vaikutus vastikkeiden kehitykseen.

Vaikuttamiskeinoja ovat:

- osallistuminen yhtiökokouksiin ja päätöksentekoon
- suunnitelmallisen kunnossapidon tukeminen
- energiatehokkuutta parantavien ratkaisujen harkinta pitkän aikavälin kustannukset huomioiden
- taloyhtiön hallinnon ja palvelusopimusten kustannustehokkuuden seuraaminen

Ennakoiva toiminta auttaa välttämään äkillisiä ja suuria kustannusnousuja.

4. Vuokra-asuminen

Vuokra-asukkaiden vaikutusmahdollisuudet ovat rajatummalla, mutta merkitykselliset. Vuokra-asukas voi:

- käyttää asuntoa huolellisesti ja ilmoittaa vioista ajoissa
- vaikuttaa kulutukseen omilla arkivalinnoillaan
- osallistua asukastoimintaan ja yhteisiin keskusteluihin

Huolellinen asuminen tukee kohtuullista vuokratasoa erityisesti omakustannusperiaatteella toimivissa vuokrataloissa.

5. Jätehuolto ja lajittelu

Jätehuollon kustannuksiin vaikuttaa erityisesti sekajätteen määrä. Asukas voi vaikuttaa:

- lajittelemalla jätteet huolellisesti
- käyttämällä jäteastioita oikein
- vähentämällä syntyvän jätteen määrää

Hyvä lajittelu pienentää jätemaksuja ja tukee ympäristöystävällistä toimintaa.

6. Asumisen valinnat

Asumiskustannuksiin vaikuttavat myös asunnon koko, sijainti ja lämmitysmuoto. Kokonaiskustannuksia arvioitaessa on hyvä huomioida:

- asumisen ja liikkumisen yhteisvaikutus
- palvelujen saavutettavuus
- asunnon todellinen tilantarve

Edullinen asuminen tarkoittaa usein tasapainoa asumismenojen ja arjen muiden kustannusten välillä.

7. Vaikuttaminen kaupungin päätöksentekoon

Asukkaat voivat vaikuttaa asumiskustannuksiin myös välillisesti:

- osallistumalla kuntalaiskeskusteluun ja kuulemistilaisuuksiin
- antamalla palautetta ja tekemällä aloitteita
- seuraamalla ja hyödyntämällä kaupungin tarjoamia tiedotus- ja vaikuttamiskanavia

Pitkällä aikavälillä kaupungin ratkaisut kaavoituksessa, palveluverkossa ja energiainfrastruktuurissa vaikuttavat asumisen kustannuksiin.

Yhteenveto

Asumiskustannuksiin vaikuttaminen on yhteinen asia. Kaupungin, palveluntuottajien ja asukkaiden yhteistyöllä voidaan edistää kohtuuhintaista, kestävää ja viihtyisää asumista. Jokaisen asukkaan arkisilla valinnoilla ja osallistumisella on merkitystä kokonaisuuden kannalta.